

Obsah

Obsah

Úvod	5
1. Pedagogika jako věda o výchově	7
1.1 Podstata výchovy, struktura, její znaky	7
1.2 Vztah výchovy a vzdělání, další pedagogické pojmy	9
1.3 Podmínky vývoje člověka, úloha výchovy ve vývoji jedince	11
1.4 Význam výchovy a vzdělání pro společnost	16
2. Historický vývoj názorů na výchovu a změny v soustavě vzdělávání	21
2.1 Výchova a vzdělání ve starověku a středověku	21
2.2 Pedagogické názory v období renesance a humanismu ve 14. - 16. století	33
2.3 Pedagogický systém Jana Amose Komenského	35
2.4 Pedagogické názory v Evropě a v českých zemích v 17.- 19. století	39
2.5 Hnutí tak zvané nové výchovy v 19. - 20. století, současné alternativní směry v pedagogice	54
2.6 Vývoj školy a pedagogiky po vzniku samostatného Československa, současné problémy školské politiky v ČR	66
3. Základní problémy procesu vzdělávání	77
3.1 Problém cíle a obsahu vzdělávání, základní pedagogické dokumenty, struktura učiva, mezipředmětové vztahy, příprava učitele na vyučování	77
3.2 Koncepce vyučování, jejich přednosti a nedostatky	81
3.3 Podstata vyučovacího procesu, didaktické principy	83
3.4 Metody vyučování, jejich třídění a hlediska výběru, organizační formy vyučování	87
3.5 Didaktické technické prostředky, význam a využití ve vyučovacím procesu	94
3.6 Motivace žáka ve vyučování jako pedagogický problém	96
3.7 Kontrola, hodnocení a klasifikace ve vyučování, hlavní problémy účelu, prostředků, interpretace výsledků; druhy a funkce zkoušek	99
3.8 Pedagogická diagnostika, její prostředky a význam v práci učitele	103
3.9 Osobnost učitele, podmínky jeho úspěšnosti, autority a prestiže	107
4. Výchova a vzdělávání žáka ve vztahu k sociálnímu prostředí	113
4.1 Žák a školní třída, sociální chování žáka, možnosti pedagogického ovlivnění, výchovní systém školy, řád školy, žakovská (studentská) samospráva, školní tradice	113
4.2 Mravní rozvoj osobnosti, význam a možnosti výchovy v morálním vývoji jedince, problém svobody a kázně v životě člověka, aplikace na podmínky pedagogické práce	123
4.3 Výchova v rodině, nedostatky v rodinné výchově a možnosti jejich překonání. Spolupráce školy s rodiči žáků	139
4.3.1 Význam rodiny v rozvoji osobnosti dítěte	139
4.3.2 Znaky rodiny a vývoj jejích forem	140
4.3.3 Práva a povinnosti rodičů, náhradní péče o děti	142

4.3.4	Některé problémy současné rodiny	143
4.3.5	Výchovný styl v rodině a možné nedostatky v rodinné výchově	148
4.3.6	Spolupráce školy s rodiči žáků	152
4.4	Výchova k manželství a k rodičovství, problém sexuální výchovy mládeže	154
4.4.1	K problematice sexuální výchovy mládeže	155
4.5	Sociální prostředí mládeže, způsob trávení volného času a jeho vliv na formování jedince, mimoškolní instituce výchovné a sociální, rizikové faktory trávení volného času dětí a mládeže	159
4.5.1	Zájmová činnost žáků organizovaná školou	161
4.5.2	Zájmová činnost organizovaná dalšími institucemi a nevládními organizacemi	162
4.5.3	Zájmová činnost neorganizovaná	165
4.5.4	Rizikové faktory trávení volného času dětí a mládeže	167
Přílohy	171
Literatura	205